

सन २०२३-२४ करिता निसर्ग पर्यटन स्थळाचा विकास (२४०६-२२९५) या राज्य योजनेअंतर्गत पुरवणी मागणीद्वारे मंजूर निधी वितरित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग,
शासन निर्णय क्र.निसप-२०२३/प्र.क्र.१६५/फ-९
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक :- ३० मार्च, २०२४

वाचा :-

१. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दि. १२ एप्रिल, २०२३ दि. ०५.०२.२०२४ व ०४.०३.२०२४
२. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचे पत्र क्र.कक्ष- १/पी/यो/चाबाप्र/प्र.क्र.२०/७२४/२०२३-२४, दिनांक २९.११.२०२३
३. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.पुरक-२०२३/प्र.क्र.९४/अर्थ-३, दि. १९.१२.२०२३

प्रस्तावना :-

अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचे वाचा येथील क्र.२ येथील पत्रान्वये सन २०२३-२४ आर्थिक वर्षाकरिता निसर्ग पर्यटन स्थळाचा विकास (२४०६-२२९५) या राज्य योजनेअंतर्गत विविध विकास कामे करण्याकरीता २७- लहान बांधकामे अंतर्गत रु.१०००.०० लक्ष व ५०-इतर खर्च अंतर्गत रु.४०००.०० लक्ष असा एकूण रु.५०००.०० लक्ष इतक्या रकमेचा पुरवणी मागणीचा प्रस्ताव शासनास प्राप्त झाला होता. त्याअनुषंगाने डिसेंबर, २०२३ च्या हिवाळी अधिवेशनामध्ये बाब क्र.६२ अन्वये सन २०२३-२४ राज्य योजनेअंतर्गत निसर्ग पर्यटन स्थळाचा विकास (२४०६-२२९५) या लेखाशिर्षातर्गत २७- लहान बांधकामे अंतर्गत रु.६००.०० लक्ष व ५०-इतर खर्च अंतर्गत रु.२४००.०० लक्ष अशी एकूण रुपये ३०००.०० लक्ष इतक्या रकमेची पुरवणी मागणी मान्य करण्यात आली आहे. वित्त विभागाच्या वाचा येथील क्र.३ च्या परिपत्रकान्वये विधानमंडळाच्या डिसेंबर, २०२३ च्या हिवाळी अधिवेशनात मान्य करण्यात आलेल्या पुरवणी मागणीचा निधी वितरीत करण्याबाबत मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत.

त्यानुषंगाने अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचे वाचा येथील क्र.२ येथील पत्रान्वये प्राप्त प्रस्तावातील कामांकरीता निसर्ग पर्यटन स्थळाचा विकास (२४०६-२२९५) या लेखाशिर्षा अंतर्गत पुरवणी मागणीद्वारे मंजूर झालेला निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय :-

अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांनी वाचा क्र.२ येथील पत्रान्वये शासनास सादर केलेला अतिरिक्त निधी मागणीचा प्रस्ताव तसेच वित्त विभागाच्या वाचा क्र.१ व ३ येथील परिपत्रकान्वये दिलेल्या सूचना विचारात घेता तसेच नियोजन व वित्त विभागाने दिलेल्या सहमतीस अनुसरून सन २०२३-२४ निसर्ग पर्यटन स्थळाचा विकास (२४०६-२२९५) या लेखाशिर्षातर्गत २७- लहान बांधकामे अंतर्गत रु.३००.०० लक्ष व ५०-इतर खर्च अंतर्गत रु.७००.०० लक्ष असा एकूण रु.१०००.०० लक्ष इतका निधी खालील

तक्त्यात नमूद केलेल्या निसर्ग पर्यटन स्थळांना खालील अटी व शर्तीस अधिन राहून वितरीत करण्यास शासन मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे:-

अ.क्र.	नियंत्रक अधिकारी	निसर्ग पर्यटन स्थळाचे क्षेत्र	या शासन निर्णयान्वये (२४०६-२२९५) या लेखाशिर्षातर्गत वितरीत करावयाचा उपशिर्षनिहाय निधी (रु.लक्ष)	
			२७-लहान बांधकामे	५०-इतर खर्च
१	अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) पश्चिम मुंबई	संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान, बोरीवली (मिनी ट्रेन)	२००.००	५००.००
२	मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.) ठाणे	सी.डी.देशमुख जैवविविधता उद्यान, रोहा, ठाणे	१००.००	२००.००
एकूण:-			३००.००	७००.००

अटी व शर्ती:-

- सदर निधीसाठी नियंत्रक अधिकारी म्हणून अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प,नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर हे राहतील. त्यांच्याकडे हा निधी सुपूर्द करण्यात येत आहे.
- उपरोक्त खर्च विहीत कार्यपद्धतीनुसार तसेच अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीवर उपलब्ध मासिक निधी प्रवाहानुसार खर्च करण्यात यावा. यामध्ये कोणतीही वित्तीय अनियमितता होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.
- सदर योजनांतर्गत प्रस्तावित कार्यबाबींना आवश्यकतेनुसार सक्षम प्राधिकाऱ्यांनी तांत्रिक व प्रशासकीय मान्यता प्रदान केलेली आहे याची खातरजमा झाल्यानंतरच सदर कार्यबाबींवर निधी खर्ची टाकण्यात यावा.
- नियंत्रक अधिकाऱ्यांना सूचित करण्यात येते की, एकूण वितरीत केलेल्या/करण्यात येणाऱ्या तरतूदीपेक्षा कोणत्याही परिस्थितीत अतिरिक्त खर्च होणार नाही, याची दक्षता घ्यावी.
- सदर तरतूद खर्च करतांना वित्त विभागाने वेळोवेळी घालून दिलेल्या अटी व शर्तीचे पालन करावे.
- अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीवर उपलब्ध असलेला निधी कोषागारातून आहरीत करण्यापूर्वी तसेच खर्च करताना राज्य शासनाची कार्य नियमावली, वित्तीय नियमावली, अर्थसंकल्पीय नियम पुस्तिकेतील तरतूदी व सर्व अटी/शर्तीचे पालन करावे.
- सदर आर्थिक वर्ष २०२३-२४ मध्ये मंजूर व वितरीत अनुदानाच्या मर्यादेत खर्च सिमीत ठेवावा.
- सदरहू मंजूर करण्यात आलेले अनुदान संबंधित कोषागारातून काढून घेतल्यानंतर काढण्यात आलेली रक्कम महालेखापाल कार्यालयातील लेख्यात त्याच शिर्षाखाली नोंदली गेली आहे किंवा नाही याची खात्री करून घ्यावी व त्याबाबतचे प्रमाणपत्र शासनास सादर करावे.
- संस्थेने मागील वर्षाकरिता त्यांनी उपलब्ध करून दिलेल्या अनुदानाच्या विनियोगाबाबतचे प्रमाणपत्र शासनास तसेच महालेखापालांना तात्काळ सादर करावे. त्याचप्रमाणे, आता वितरित करण्यात येत असलेल्या अनुदानाचे तपशिलवार देयक व विनियोग प्रमाणपत्र देखिल (Utilization Certificate) महालेखापाल, लेखा परिक्षा, महाराष्ट्र-२ नागपूर व शासनाला तातडीने सादर करावे.
- उपरोक्त अनुदानामधून केलेल्या खर्चाचे स्वतंत्र लेखे व पुस्तके तपासण्याचे अधिकार महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, नागपूर यांना राहतील व त्याकरीता सदर संस्था त्यांना संपूर्ण सुविधा उपलब्ध करून देईल.
- सदर खर्च वित्त विभागाच्या दिनांक १२.०४.२०२३, ०५.०२.२०२४ व ०४.०३.२०२४ रोजीचे परिपत्रकातील अटीची पूर्तता होईल, याची दक्षता घेण्यात यावी.

१२. सदर मंजूरीस शासन निर्णय क्रमांक एमएससी- २०११/प्र.क्र. १७८/फ-५, दिनांक ३०.९.२०११ च्या परिशिष्टात नमुद केलेल्या अटी व शर्ती बंधनकारक असतील.
१३. सदरहू कामे करतांना वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० अंतर्गत तरतूदी तसेच प्रचलित कायदे व नियम मधील तरतूदींचा भंग होणार नाही याची दक्षता घ्यावी.
१४. शासन निर्णय दिनांक ०१ डिसेंबर, २०१६ नियम पुस्तिकेत नमुद केल्यानुसार तसेच उद्योग उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय दिनांक २४ ऑगस्ट, २०१७ मध्ये नमूद गव्हर्नमेंट ई-मार्केटप्लेस (GeM) पोर्टलच्या कार्यपद्धतीनुसार निविदा प्रक्रियेत ई-निविदा प्रणालीचा वापर करावा.
१५. कामांची अंमलबजावणी करताना कामांचे एकत्रीकरण करुन नियमानुसार ई-निविदा प्रणाली अवलंबण्याची दक्षता घ्यावी.
०२. उपरोक्त खर्च मागणी क्रमांक-सी-०७ प्रधान शिर्ष- २४०६, वनिकरण व वन्यजीवन, पंचवार्षिक योजनांतर्गत, राज्य योजनांतर्गत योजना (०२) (०६) इको टुरिझम (राज्य) (२४०६-२२९५) या लेखाशिर्षांतर्गत सन २०२३-२४ या वित्तीय वर्षात उपलब्ध असलेल्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.
०३. सदर शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या सहमतीने व वित्त विभागाच्या अनौ.सं.क्र.१५९/२०२४/व्यय-१०, दि.३०.०३.२०२४ अन्वये तसेच वित्त विभागाच्या दिनांक १२.०४.२०२३, ०५.०२.२०२४ व ०४.०३.२०२४ चे परिपत्रक आणि वित्त विभागाच्या शासन निर्णय क्र.विअप्र/२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनिमय, भाग-२, दिनांक १७.४.२०१५ अन्वये विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारास अनुसरुन निर्गमित करण्यात येत आहे.
०४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०३३०१६०३१९०७१९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(विवेक होशिंग)

उप सचिव (वने), महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

१. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
२. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
३. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) पश्चिम मुंबई
४. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र निसर्ग पर्यटन विकास मंडळ, नागपूर
५. मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.), ठाणे
६. वनसंरक्षक व संचालक, संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान, बोरीवली
७. महालेखापाल-१/२ (लेखा परिक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर
८. सह सचिव/उपसचिव, वित्त विभाग (अर्थ-३)/(व्यय-१०), मंत्रालय, मुंबई-३२
९. उप सचिव, नियोजन विभाग (का-१४७५), मंत्रालय, मुंबई-३२
१०. कार्यासन अधिकारी, फ-२/ब-१ कार्यासन, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
११. निवडनस्ती.